

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина сорок шоста

Стенограма пленарного засідання
20 серпня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина сорок шоста

*Стенограма пленарного засідання
20 серпня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 20 серпня 2025 року)

Частина сорок шоста

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...5
Заява депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» і депутатської групи «Платформа за життя та мир»	...15
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...17
Внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони та вирішення першочергових питань	...17
Голосування пропозиції народного депутата України Устінової О.Ю. про надання згоди на проведення засідання Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України одночасно з пленарним засіданням Верховної Ради України 20 серпня 2025 року	...32

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
20 серпня 2025 року, 12 година 20 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Звертаю вашу увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви в пленарному засіданні. Прошу всіх присутніх неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву у пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні ювілей – 50 років нашому колезі народному депутату України Володимирі Леонідовичу Гевку, фракція «Слуга народу». Вітаємо ювіляра, бажаємо міцного здоров'я, наснаги та нових здобутків на благо України! *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні! Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... Давайте проведемо хвилину мовчання і потім зробимо оголошення про тривогу.

Шановні колеги, минає 42-й місяць підступної широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Сили безпеки і оборони щодня мужньо відбивають атаки ворога, а народ України демонструє незламність, витримку та гідність перед найважчими випробуваннями.

Схилимо голови у хвилині мовчання та вшануймо світлу пам'ять наших захисників і захисниць, які віддали життя за Україну, усіх мирних громадян, життя яких забрала російська агресія.

(Хвилина мовчання).

Ну, ми ж прийдемо і запишемося, яка різниця *(Шум у залі)*.

Шановні колеги, давайте запишемося, щоб уже бачити, хто виступатиме. Прошу народних депутатів... *(Шум у залі)*.

Відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України та рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів.

Прошу народних депутатів записатися на виступи, потім я зроблю оголошення про тривогу. Будь ласка, записуйтеся.

Дякую. Запис відбувся.

Шановні колеги, в Києві оголошено повітряну тривогу. Прошу всіх перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на ваших робочих місцях.

Продовження пленарного засідання розпочнеться з виступів через 15 хвилин після завершення повітряної тривоги.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершилася повітряна тривога. Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Переходимо до виступів. І першим я запрошую до виступу народного депутата Бондаря Михайла Леонтійовича. Він передає слово Княжицькому. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Відомий французький історик Ален Безансон, який помер два роки тому, свою працю «Свята Русь» почав з констатації: «Мистецтво брехні таке ж старе, як і сама Росія». Ця крилата фраза – найвлучніший коментар до слів російського міністра закордонних справ Сергія Лаврова про те, що росія ніколи не ставила за мету захоплення українських територій, а хотіла захистити російських людей. Мовляв, путіну не цікавий Крим, Донецька, Луганська, Запорізька і Херсонська області, хоча він їх вніс у текст конституції російської федерації як її складові частини. Також Лавров додав, що Москву винятково цікавлять російські люди, які сотні років проживали на цих територіях, і те, що за президенства

Володимира Зеленського були прийняті закони, що знищують права російськомовних. Усунення названих «першопричин» Москва виставляє передумовою повноформатного врегулювання українського конфлікту.

Отже, брехня номер один, бо суттю відповіді Кремля на мирні ініціативи Сполучених Штатів Америки є не бажання закріпити за собою окуповані території, а знищення Української держави і української нації. Росію не задовольнить ніякий обмін територіями, декларація США про приналежність Криму і Донбасу до Росії, а також заяви Дональда Трампа про відсутність перспектив членства України в НАТО. Трамп і його оточення та всі політики на Заході повинні усвідомити, що цілі Путіна не змінилися: на кістках українців відродити російську імперію для загарбання інших територій, де колись стояв чобіт російського солдата і люди розмовляли російською мовою, незалежно від того, скільки таких людей нараховується – одна людина чи мільйон. Ці формули ми багато разів чули від російського диктатора та його посіпак, легіону придворних ідеологів і пропагандистів. І вже на дванадцятому році російсько-української війни і четвертому її повномасштабного етапу Захід мав би засвоїти уроки з неоімперської програми кремлівських злочинців.

Отже, чого насправді хоче агресор. Він хоче окупувати всю Україну, а потім руками окупованої України атакувати Східну, Центральну Європу та інші країни. Це буде можливо лише тоді, коли він знищить те, за що ми боролися з 2014 до 2019 року і що відстоюємо та боронимо зараз: армію, мову і віру. Щоб цього не відбулося, нам потрібно зробити декілька важливих висновків. Насамперед українська мова, наша віра мають бути захищені, всі російські рудименти «руського мира» – знищені. Ми маємо займатися серйозною пропагандою українських цінностей і нашої історії у світі. Бо саме американські виборці зараз заважають багатьом в американській адміністрації підтримати Росію, вони підтримують нас. І робота з цими суспільствами, як і з нашим, для нас найголовніша.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Загородньому Юрію Івановичу. Будь ласка.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Прошу передати слово моєму колезі народному депутату Вельможному Сергію Анатолійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Анатолійович Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, незважаючи на мирні ініціативи Президента Трампа, неймовірно терпіння та мужність Президента Зеленського, росія продовжує атакувати. Сьогодні в десятках населених пунктів у Донецькій, Дніпропетровській, Запорізькій, Харківській, Сумській та інших областях України оголошена евакуація людей. Але куди людям їхати? Чи є придатні умови для того, щоб прийняти наших громадян, які щоденно перебувають у зоні ризику через російські удари?

Майже рік тому ми прийняли закон про проведення інвентаризації нерухомого майна, яке може бути використано для проживання переселенців, але він не виконується. Де результати інвентаризації? Чи створений реєстр об'єктів нерухомого майна, в які можна заселити людей, яких рятують із зони бойових дій? Відповідь – ні. Ми маємо рятувати наших громадян, які живуть у зоні бойових дій, але цей порятунок має полягати не лише у їхньому виселенні. Люди втрачають свої домівки, абсолютно все. У 2022 році мешканців Луганщини евакуювали абикуди. Чи краща ситуація зараз? Як далі жити людям? Хтось думає про це?

Я впевнений, що має бути чіткий план не лише евакуації, а й подальшої соціалізації людей. Забезпечення місць для проживання, забезпечення робочих місць, можливостей для розвитку та подальше майбутнє є ключовим у цих процесах. Маємо розуміти, що люди, які опинилися на лінії бойового зіткнення, вимушені починати життя з початку. Тому держава повинна забезпечити все для їхнього гідного життя, надати можливості для молоді. Люди – це найцінніше, що має наша держава. Ми маємо робити все заради добробуту українців і не повторювати тих помилок, які були допущені раніше. Маємо зберегти громадян в Україні, в нашій державі, адже ці люди і є Україною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Друзі, новини буквально за останні два дні. Діти на пляжі в Одесі граються в ТЦК: скрутили свого друга і кудись повели. На Волині працівники ТЦК відкрили вогонь по пенсіонерках, які намагалися захистити чоловіка з інвалідністю від мобілізації. На Вінниччині п'яний працівник ТЦК влаштував погоню за авто з дітьми. Це тільки декілька новин за останні два дні.

Що відбувається в нашій державі? В реальності влада відкрила внутрішній фронт проти власного народу. Це не народ стає ворогом держави,

а держава стає ворогом власного народу. Те, що відбувається, це абсолютно ненормально. Відсутність чесних правил мобілізації і поваги до військових призвела до абсолютно незаконних методів мобілізації. Те, що відбувається, є просто ганебним! І все це абсолютно ігнорується, робиться вигляд, що всього цього начебто немає, хоча вся країна це бачить, тільки про це і говорить. Коли діти граються в ТЦК і когось скручують, коли хрестяться, коли бачать ТЦКашника, означає, що влада програла інформаційну війну всередині держави.

Що треба зробити? Треба негайно, негайно (!) розформувувати систему ТЦК. Треба негайно створювати цивільну систему рекрутингу. Треба взяти найкращі практики найкращих бригад, які не мають великих проблем з мобілізацією, бо проводять її по-людськи, насамперед через мотивацію. Треба встановити нормальні і гідні правила для військових. Треба, нарешті, встановити терміни служби. Тут, з цього місця, Зеленський мені відповідає: «Відпустимо, коли переможемо». Коли? Що це за відповідь? Люди мають право знати, коли вони повернуться додому. Треба встановити нормальні терміни служби. Треба нормальне грошове забезпечення, треба повернути «тридцятку», щоб люди хотіли йти. Треба зайнятися іноземним рекрутингом. У світі мільйони людей, які готові воювати з росією, особливо за гідне грошове забезпечення. Чому ми не залучаємо цих людей у таких кількостях, щоб вони закрили нашу потребу? Це теж реально. Але замість цього ганебне ТЦК, яке веде себе вже просто як гестапо. Так не може бути! Це треба негайно виправляти, інакше, якщо народ не буде вірити в державу, то ми державу втратимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков, позафракційний. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ви сьогодні будете голосувати за зміни до Державного бюджету України. Там є багато правильних речей, питань немає, є багато поганих речей, сподіваюся, сьогодні ми їх будемо «збивати» в цьому залі, надіюся на вашу підтримку, тому що є речі, які на голову не налазять.

Учора, в цьому залі, на жаль, було мало народних депутатів і, наприклад, поправка команди «Розумна політика» про те, щоб забрати кошти з фінансування партій під час війни... У цьому залі всі розповідають про те, як люблять Збройні Сили України, як треба всім затягнути паски, як треба зробити так, щоб всі кошти, кожна копійка, йшли на потреби Збройних Сил України. Але вчора, голосів 30 було в залі за поправку, щоб забрати кошти з фінансування партій під час війни і спрямувати на Збройні Сили України. Ідеться майже про 1 мільярд гривень. Майже 1 мільярд! Ви розповідаєте, що грошей немає, треба брати зовнішні запозичення. Але всі партії в цьому залі зробили вигляд, що немає такої поправки, на засіданні комітету її не підтримали, не підтримали її вчора в залі.

Ви всі розповідаєте, що ми до виборів не готуємося, ніхто нічого не робить. Питання до керівництва партії «Слуга народу». Вона друкує газетки, які роздають біля метро, кидають у поштові скриньки. На доставку поштою до цих скриньок витрачено 7 мільйонів гривень. Скажіть, будь ласка, скільки на ці кошти можна було купити дронів для бригад? Скільки можна було витратити на ремонт шкіл, на виплати тимчасово переміщеним особам, на кредити бізнесу? Ви скажете, що 1 мільярд гривень для держави, можливо, це і не катастрофічні гроші. Але навіть ці кошти мають використовуватися на потреби людей. Однак ви цього не робите, спрямовуєте ці кошти на фінансування партій.

Наступне. Учора в цьому залі говорили, що парламент фактично віддає свої повноваження уряду, і далі уряд визначатиме, куди і як перекидати кошти, щоб фінансувати Збройні Сили України під егідою, що це робиться швидше. Питання не в тому, щоб швидше і хто за це несе відповідальність – парламент чи уряд, хоча за Конституцією парламент, а в тому, що це робитиме уряд в закритому режимі, і люди не бачитимуть, як знову будуть іти кошти на яйця по 17 гривень, вже «шмигальовські», на зимові куртки, які літні, на броніки, на каски, на провізію, на міни, які не літають, на снаряди, яких немає, на дрони, які закупають у десять разів дорожче ніж вони коштують. І це робитиметься тихесенько на закритих засіданнях уряду. За такі речі голосувати не можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Замість Крулька – Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, продовжуючи тему бюджету, скажіть, будь ласка, а в нас що, закінчилася війна? Скажіть, будь ласка, що, Генеральний штаб вдоволений тим, що ми нуль виділяємо на Збройні Сили України?

Сьогодні є велика «дірка» у забезпеченні Збройних Сил України. Вони перекидають то з однієї статті, то з іншої, а ми як парламентарії подаємо ініціативи, в тому числі правильні ініціативи щодо виплат тим людям, які повернулися з полону. А звідки брати кошти? Звідки брати кошти, щоб забезпечити соціалкою Збройні Сили України? Звідки брати кошти на виплату бойових, які ми запропонували сьогодні законом, у разі якщо людина на лікарняному і, не дай Боже, з важкими пораненнями і таке інше? Де кошти?!

Колеги, в цих змінах до бюджету жодної копійки на Міністерство оборони. Скажу більше, коли розглядатимемо зміни до Державного бюджету України у вересні, недофінансування Міноборони становитиме понад 50 відсотків. Як ви хочете, щоб ми закінчували війну? Як ви хочете, щоб ми закінчували війну, коли в солдата недостатньо мін, недостатньо соціалки

для тих, хто поранений, коли сьогодні намагаються не виплачувати або частково виплачувати бойові тим, які поранені, та багато інших проблем.

Тому, на мій погляд, перш ніж спрямовувати кошти, вибачте, на «Укрзалізницю», подумайте, чи там керівництво адекватне, чи може воно заробляти як господарюючий суб'єкт. Потрібно подумати, що Міністерство оборони має запропонувати Генеральному штабу і що сьогодні військові отримують від нашого голосування.

Колеги, важливі речі нам потрібно збирати по крихтах з кожної статті, тому що сьогодні ситуація із забезпеченням важка. Ті цифри, які ми знаємо і чуємо, дійсно важкі. Той, хто робить аналіз, бачить, що ми не зможемо до кінця року закрити всю потребу Міністерства оборони.

Тому я раджу все-таки 10 разів подумати, ніж голосувати за зміни до бюджету, тому що це наша з вами відповідальність. А ті проекти законів, які, наприклад, розглядалися на засіданні комітету, щодо виплати тим, хто повернувся з полону, ми прийняли лише за основу, і тільки тому, що немає коштів у бюджеті Міністерства оборони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Синютка, фракція «Європейська солідарність», передає слово Геращенко Ірині Володимирівні. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці, за кілька хвилин цей парламент прийматиме зміни до Державного бюджету України на 2025 рік. В умовах величезного військового дефіциту, коли Сполучені Штати Америки, наш стратегічний партнер, якому ми дякуємо за те, що змогли втримувати фронт ці 3,5 року, чесно заявив, що більше не надаватиме зброї, її потрібно буде тільки купувати, «слуги» та їх сателіти в цей час збираються додавати гроші не Міністерству оборони на зброю, а, знаєте, ділити на мажоритарні округи і таке інше. І ще в цих змінах до бюджету залишаються кошти на телемарафон, той самий, завдяки якому Україна не отримує, в тому числі відкриття кластера «Основи процесу вступу до ЄС». Адже відсутність плюралізму, політичну цензуру, відсутність балансу думок критикують сьогодні в резолюціях Європейського парламенту, у звітах Європейської комісії всі наші європейські партнери. Але для влади, яка зачистила інформаційне поле, телемарафон залишається головним джерелом цього «оболванювання» населення політичною пропагандою і політичною цензурою, за що, безумовно, ви несете повну відповідальність.

За ініціативою фракції «Європейська солідарність» відбулося засідання Комітету з питань свободи слова, на яке ми запросили представників телеканалів, які входять до телемарафону, говорити про політичну цензуру. Там прозвучала

шокуюча інформація. Журналіст, який працював у телемарафоні, визнав не тільки факт заборони на певні прізвища, цілі фракції, опозицію, а заявив під стенограму, що сьогодні пресслужби офіційних установ, зокрема АРМА, вимагають від журналістів сюжет перед тим, як він має вийти в ефір. Розумієте, яку систему ви побудували? Це гірше ніж часи Януковича. Нагадаю, що на телемарафон спрямовується 2 мільярди гривень. Але найганебнішим є навіть не те, що на це засідання канали надіслали своїх представників, юристів, не тих людей, які згідно з редакційним статутом відповідають і нестимуть відповідальність за політичну цензуру, а поведінка телеканалу «Рада», який згідно з редакційним статутом має висвітлювати діяльність Верховної Ради України.

Чи знаєте ви, що виконуючий обов'язки директора ДП «Парламентський телеканал «Рада» щомісяця отримує зарплату у розмірі 200 тисяч гривень, що перевищує в чотири рази розмір заробітної плати народного депутата України? В ефірі цього телеканалу зовсім немає опозиції. Через діяльність телеканалу Україна не отримує євроінтеграції, зокрема відкриття кластера «Основи процесу вступу до ЄС».

Шановний пане Голово Верховної Ради, керівник телеканалу «Рада» взагалі не з'явився на засідання комітету. Ми реєструємо проект постанови про відсторонення виконуючого обов'язки директора ДП «Парламентський телеканал «Рада» від займаної посади та несення ним кримінальної відповідальності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Костюху Анатолію Вячеславовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

Ткаченко Максим Миколайович. Будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вітаємо, шановні колеги! І знову про переселенців, про внутрішньо переміщених осіб, а точніше про те, з чого починається вимушене внутрішнє переселення наших українців. Я дякую Сергію Вельможному, який сьогодні у своєму виступі багато казав про цю проблему. Тому що саме евакуація, вона є самостійна, повинна бути організованою в нашій країні під час повномасштабної війни.

Скажіть, будь ласка, те, що зараз маємо на Покровському напрямку, з'явилося вчора чи в понеділок, чи на минулому тижні? На жаль, це триває з 2014 року. Ще раз хочу всім нагадати, війна в країні, на Донбасі, триває з 2014 року. Де транзитні центри для евакуації? З 2014 року, о'кей, повномасштабне вторгнення, повномасштабна війна з 2022 року. Де транзитні центри під час повномасштабної війни?

У понеділок, після повернення нашої команди «ВПО України» з Херсонщини, Бессарабії, Одещини (я дякую всім членам нашої тимчасової

спеціальної комісії, до складу якої входять народні депутати не тільки від монобільшості) ми вирушили туди, де ведуться активні бойові дії і проводиться евакуація. В самому Павлограді побував голова нашої комісії Павло Фролов.

Колеги, я не буду надсилати відео в загальні чати, але, кому цікаво, надішлю в особисті. Ми побачили, що зараз відбувається у Павлограді, як зустрічають наших людей, які обирають Україну, не їдуть у «рашку» або за кордон, а залишаються в Україні, ми побачили ставлення до цих людей.

А як ви думаєте, коли в Павлограді... Так, це Дніпропетровська область. Але люди з Донеччини. Коли там був голова Донецької військової адміністрації? А я вам скажу: він був учора, коли туди поїхала Прем'єр-міністр після нашого відео. До речі, я хочу подякувати Прем'єр-міністру, членам уряду, які вчора терміново виїхали до Павлограда. Я дуже вірю в те, що будуть зроблені висновки і далі це не повториться, шукатимуть локації, куди людям їхати від жахів війни.

Ще раз дякую всім небайдужим народним депутатам, які долучаються і допомагають нам просувати закон України [№ 4080-IX](#) щодо інвентаризації об'єктів нерухомого майна для забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом.

Колеги, в кожному вашому місті, в кожній області є депутати обласних рад, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Далі замість народного депутата Микиші – народний депутат Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Колеги, у нас зараз режим перемовин. Усі очікують, що найближчим часом війна буде завершена, в Україну прийде мир. Але це не означає, що ми не повинні тримати державу в безпеці. Саме тому командою «Розумна політика» зареєстрований законопроект [№ 13624](#) про контрактну армію. Я радий, що і Президент почав про це говорити. Думаю, в залі є досить велика кількість людей, які це підтримують, тому що те, що сьогодні, на жаль, ми бачимо, і те, що почали називати «бусифікацією», не відповідає стандартам ані Європи, ані стандартам, за якими живе українське суспільство.

Ми маємо переходити на контрактну армію і робити це вже сьогодні, а не чекати, коли завершиться війна. Маємо запускати процес, який забезпечить Україну гідною армією після завершення війни. Це не означає, що ми не повинні бути готові як суспільство, так як українське суспільство, український народ, зробили на початку повномасштабного вторгнення 24.02.2022 року. До речі, український народ, хто не намагався б на себе одягнути лаври переможця і рятівника держави, не політики, не урядовці, а українські люди, прості люди захищали свою Батьківщину з перших днів повномасштабної. Не повтікали на Західну Україну, не повтікали за кордон, як зробило багато представників

минулого уряду, не шукали кращої долі в інших регіонах, а захищали свою Батьківщину, свої регіони зі зброєю в руках разом з українською армією, яка є невід'ємною частиною українського народу.

Сьогодні ми знаходимося на абсолютно іншій ланці, іншій сходинці розвитку безпеки, і можемо дозволити собі будувати контрактну, професійну армію, забезпечивши її всім необхідним: дронами, на яких не будуть заробляти корупціонери, формою, яка відповідатиме літній і зимовій, а не так, як це було за часів Резнікова, нормальним харчуванням, гідною заробітною платою, гідними умовами і ключове, чого не було протягом багатьох років незалежності нашої держави, повагою українського суспільства, українського народу, яка висловлюється не лише словами вдячності і шани, а й в усьому тому, про що я казав, – насамперед високим соціальним стандартом, гідною оплатою праці або утриманням.

Тому я пропоную не чекати і розглянути цей законопроект до Дня Незалежності України. Це було б корисно і гарним сигналом для Збройних Сил України, що Верховна Рада і український народ пам'ятають все те, що вони роблять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Замість Припутеня – Гетманцев Данило Олександрович. Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі, сьогодні в парламенті історичний, без перебільшення, день для розвитку вітчизняного оборонно-промислового комплексу. У порядку денному стоять законопроекти, які змінять статус і відкриють можливості для розвитку вітчизняного АПК і в Україні, і у світі.

Доля дала нам сумний, але унікальний шанс, сумні, але унікальні переваги, які ми маємо використати для розвитку нашої економіки, нашої держави і нашого майбутнього. На жаль, ми запізнилися з цим на три роки. Сьогодні ми виробляємо зброї втричі менше, ніж можемо її виробляти, хоча маємо не тільки виробляти на всі потужності, а й збільшувати щороку ці потужності і входити в топ-5 експортерів зброї у світі. Саме тому маємо прийняти закони щодо режиму *Defence City*, це ті законопроекти, які сьогодні стоять у порядку денному. Ми повинні відкрити експорт нашої зброї, безперечно, за умов дотримання безпеки, але не робити політику «собаки на сіні», коли самі не можемо купити цю зброю і не даємо можливості її продати за кордон. Маємо забезпечити закритість інформації про наших виробників зброї, спростити валютні розрахунки для них та забезпечити можливості релокації у менш небезпечні регіони, ніж вони є сьогодні, надати їм податкові та митні пільги, необхідні для їх розвитку, забезпечити бронювання їх працівників, а також розширити програми кредитування та грантові програми з підтримки

вітчизняного ОПК, що дозволить використати великі фінансові потужності, які є за кордоном, тоді, коли найпотужніші світові армії переозброюються, а ми маємо ті зразки озброєння, які їм сьогодні необхідні.

З урахуванням правового режиму *Defence City* зможемо забезпечувати використання фінансів у межах прямої бюджетної підтримки з боку наших союзників. Ми повинні розширити співпрацю з державами-партнерами в рамках загальноєвропейської програми *SAFE* щодо надання відповідних позик, Європейської програми оборонної промисловості, Європейського оборонного фонду, ініціативи *Brave Tech* та інших програм, які сьогодні є і ще будуть. Маємо розвинути проект «*Build with Ukraine*», залучити за прикладом данської програми моделі міждержавної співпраці в межах розвитку нашого ОПК.

Давайте підтримаємо оборонно-промисловий комплекс України прийняттям двох законопроектів щодо *Defence City*.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Данило Олександровичу.

І завершальний виступ – Лаба Михайло Михайлович замість Клочка. Будь ласка.

Прошу запросити народних депутатів до залу, будемо рухатися далі.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановні громадяни України! Останнім часом у публічному просторі лунає запитання: чому так багато ТСК у Верховній Раді України? Слушне запитання, відповідаючи на яке, підкреслюю, що це інструмент контролю парламенту, гарантований Конституцією України, який має чітке завдання: захищати інтереси громадян там, де не спрацювали інші інституції, де є можливі порушення чи неузгодженість.

Тимчасові спеціальні та слідчі комісії створюються тоді, коли виникає потреба в наданні відповіді на резонансні події, в перевірці ефективності роботи державних органів, вивченні конкретних проблем для подальшого поліпшення законодавства. Це механізм, який дозволяє реагувати на реальні запити суспільства, громадянського сектору, бізнесу, місцевих рад, і, головне, це індикатор, що щось у державному управлінні потребує перегляду.

Як показує практика, якщо ТСК активно працює і дає конкретні результати, це сигнал органам виконавчої влади, контролюючим структурам, суб'єктам господарювання і навіть міжнародним партнерам, що діалог між державою та бізнесом побудовано неправильно, що в системі є можливі зловживання чи порушення, бо і це часто трапляється. Забюрократизовані процедури починають просто заганяти бізнес, замість того, щоб його підтримувати.

Наприклад, ТСК з питань захисту прав ВПО, ТСК з питань оборонної сфери, спеціальні комісії з питань екології, взаємодії з бізнесом – всі вони виконують реальні контрольні, аналітичні, законодавчі функції. Зокрема, ТСК

з питань підтримки військовослужбовців ініціювала перевірки стану забезпечення армії, медичного обслуговування, соціального захисту, ТСК з питань захисту прав інвесторів, до складу якої я входжу, також має успішні кейси щодо комунікації представників бізнесу, урядовців, експертного середовища з метою встановлення дієвих і прозорих механізмів та законодавчих змін у разі їх потреби.

Якщо сьогодні багато ТСК у Верховній Раді, це означає, що парламент не мовчить, ми працюємо, виправляємо системні помилки, вживаємо заходів щодо їх унеможливлення в подальшому, і що Україна стає ближчою до стандартів Європи, де відповідальність закладено в основу. Наразі основний фокус на обороні, перемозі, збереженні державності.

Але при цьому парламент виконує й інші, не менш важливі функції. Пліч-о-пліч з Президентом та урядом працює над стабілізацією економіки, підтримкою життєздатності країни, забезпечує баланс між державними інституціями і приватним сектором. Варто також відзначити ініціативи уряду, зокрема програму «Зроблено в Україні», яку драйвує Прем'єр-міністр Юлія Свириденко. Це послідовна стратегія виведення ключових секторів економіки на самодостатність, у тому числі для підтримки Збройних Сил України.

Окрему увагу заслуговує і оборонно-промисловий комплекс. Завдяки злагодженій роботі уряду та парламенту прийнято низку законодавчих рішень, які дають змогу підтримати українського виробника.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякую.

Шановні колеги, ми завершили виступи народних депутатів.

Шановні колеги, перед тим, як перейти до розгляду питань порядку денного, інформую, що надійшла заява від фракції «Слуга народу» і групи «Платформа за життя та мир» з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Слово для виступу надається народній депутатці Безуглій Мар'яні Володимирівні. І після цього переходимо до розгляду питань порядку денного.

БЕЗУГЛА М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Сьогодні я говоритиму про смерть. Смерть в Україні стала звичним явищем, але вона ніколи не стане звичною для рідних і близьких. Тож насамперед я хочу вибачитися, якщо, згадуючи про смерть, завдала додаткового болю тим, хто втратив найдорожчих.

Я багато разів писала про смерть, маючи одну мету: показати реальність війни, яка стукає у двері кожного. Краще боротися, ніж ухилятися. А коли йдеться про політиків, недостатньо сказати, що він був просто хорошою людиною. Ми маємо право і обов'язок оцінювати державника за його справами. Це стала практика протягом усієї людської історії. Бо якщо за шість років роботи ніхто не може назвати конкретних політичних досягнень, це привід замислитися, що нині взагалі являє собою український парламент.

Тож наш у війну подовжений народом мандат – це про роботу вдвічі і втричі інтенсивнішу. Та що ми бачимо натомість і хто претендує бути після нас? Генерали з фальшивими дисертаціями, недобита купка олігархів і «молодь на картоні»? Це наше майбутнє? У країні ухилянтів і воїнів, свободи і меншовартості, корупції в кожній хаті і нескінченної боротьби з нею в якості національного спорту, постає питання тут і зараз: хто має бути дорослим у кімнаті? Хто має підготувати подальше підґрунтя для держави, провести важкі рішення під час війни? Чи все має і повинен робити один Президент, обраний свого часу народом як черговий протест, який був змушений і став справжнім державником? Хочете покласти все лише на його плечі? А де військова юстиція? Де терміни служби, які ви виключили із закону і переклали відповідальність на уряд? Де реформа СБУ? Де нові закони про державну таємницю, евакуацію, Кримінальний і Кримінальний процесуальний кодекси замість Портновського? Де реформа парламенту і дебати? Чому мовчать комітети? Чому голова Комітету з питань свободи слова закликає закрити рота? То це вже смерть парламенту, агонія чи все ще виліковна хвороба?

Хороша людина – не професія. А ваші «білі пальта» давно червоні від крові непочутих душ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, надійшла ще заява від двох фракцій – «Голос» і «Європейська солідарність» з вимогою про оголошення перерви.

Перед тим, як оголосити перерву, репліка народного депутата Юрчишина. Його прізвище згадали. Будь ласка, 1 хвилина.

Після репліки – перерва, шановні колеги, пів години. Я перепрошую у вас за те, що робиться.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Увімкніть, будь ласка, час спочатку, бо знову... Дякую.

Отже, колеги, є різниця між етикою і психозом. Є різниця між повагою до загиблих і намаганням на цьому робити піар. Є різниця між свободою слова і маніпуляцією. У цьому парламенті, в нашому комітеті ніколи не буде захисту маніпуляцій, як би цього комусь не хотілося.

Я дуже закликаю зібратися на засідання Погоджувальної ради і розібратися з етичною поведінкою людей, які знищують парламентаризм в основах, бо це неприйнятно. Славної пам'яті Ярослав Руцишин точно заслуговує, і його родина на вибачення, а не на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, враховуючи звернення двох фракцій, я оголошую перерву на 30 хвилин. Давайте так, щоб о 14-й ми були в залі.

А я прошу лідерів фракцій і груп зібратися в мене.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, запрошую вас зайняти свої місця. Будь ласка, колеги, займіть свої місця, я хочу побачити потенціал залу. Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця. Шановні колеги! Шановні колеги, займіть, будь ласка, свої місця. Дуже прикро, що ми, на превеликий жаль, так витрачаємо свій час. Чесно кажу, дуже прикро.

Шановні колеги, я прошу зайняти свої місця.

Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Перед голосуванням прошу народних депутатів перевірити наявність вашої особистої картки в пульті, що знаходиться на вашому робочому місці. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Будь ласка.

«За» – 257.

Проголосували: за – 257, проти – 15, утрималися – 5. Прекрасно.

Шановні колеги, перелік питань, схвалених на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до розгляду.

Нагадую, ми продовжуємо розглядати проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони та вирішення першочергових питань» ([№ 13439-3](#)).

Запрошую на трибуну голову Комітету з питань бюджету Роксолану Андріївну Підласу.

Шановні колеги, нагадую вам, учора ми розглянули всі поправки, на врахуванні яких наполягали народні депутати. Сьогодні у нас залишилися поправки на підтвердження. Відповідно до надісланих листів буде почерговий порядок їх розгляду: виступ Железняка Ярослава Івановича та поправки 154, 155, 157, 165, 168, 176, 205, потім Геращенко – поправка 129, Разумков – поправка 14,

решта поправок – шановна пані доповідачка, і будемо голосувати за проект бюджету.

Поправка 154. Ярослав Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Шановні колеги, я зроблю загальний вступ, нагадаю, що у законопроекті про зміни до Державного бюджету до першого читання передбачалося збільшення видатків на безпеку і оборону. І якимось дивним чином до другого читання більша частина цього бюджету перетворилася на збільшення зарплат для всіх, окрім сектору безпеки і оборони.

Тож за більшість поправок, на підтвердженні яких я наполягаю, пропоную не голосувати. Вони стосуються саме цієї несправедливості, коли у нас дефіцит 20 мільярдів доларів і ми не знаємо, як його закрити, але паралельно збільшуємо зарплати.

Поправка 154. Нею пропонується додати майже 10 мільйонів гривень на зарплати працівникам Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України за рахунок перерозподілу видатків з Державного агентства України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм. Дуже важливо це робити під час повномасштабної війни, але, мені здається, точно не цим законопроектом.

Прошу цю поправку не голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету, якщо є, і тоді переходимо до голосування.

ПІДЛАСА Р.А., *голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Комітет врахував цю поправку, тому що це не потребує додаткових видатків з державного бюджету і не збільшує розмір зарплат працівників агентства відновлення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 154. Вона комітетом врахована. Народний депутат Железняк просить поставити це рішення комітету на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 154 для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 179.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 155.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я хотів би, щоб мені пояснили логіку цієї поправки. Вона звучить дуже просто: збільшити на 5 мільйонів гривень видатки на відрядження народних депутатів. Я не коментуватиму тематику відряджень, але скажу, що я особисто за шість років жодного разу не отримував компенсації з державного бюджету або з бюджету Верховної Ради України за свої відрядження.

Отже, якщо зараз комітет зможе пояснити логіку, чому ми це робимо в цьому законопроекті, я не наполягатиму на підтвердженні. Якщо мені не буде пояснена ця логіка, звичайно, я попрошу проголосувати її для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Івановичу, можна я поясню вам. Ярославе Івановичу, справа в тому, що цей період... Вам цікава відповідь? За цей період участь нашої делегації в ПАРЕ, яка дуже багато робить для України, фінансувалася нашими партнерами, в тому числі й німцями. Зараз на певний період ця допомога вичерпана, і ми мусимо підтримати нашу делегацію.

Тому я пропоную не ставити на голосування цю поправку.

Дякую. Не ставимо. Пані Маріє, не ставимо, я пояснив, чому.

Наступна поправка 165. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане Голово, ви наполягатимете на підтвердженні, так? Добре. Тоді зі свого боку, я не наполягаю на підтвердженні поправки 155. О'кей. Я почув історію про ПАРЄ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але, можливо, хтось ще наполягає?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Я не знаю стосовно колег...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, щоб ми ще раз не давали 1 хвилину на обговорення, є пропозиція.

Шановні колеги, звертаюся до вас з проханням підтримати саме цю поправку, бо це міжпарламентська дипломатія, яка сьогодні гарантує велику підтримку Україні.

Шановні колеги, поправка 155 врахована комітетом редакційно.

Ставлю на голосування поправку 155 в редакції, врахованій комітетом, для її підтвердження. Прошу підтримати цю поправку в запропонованій редакції. Будь ласка, колеги. Це наша делегація в ПАРЄ. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Поправка залишається в тій редакції, в якій вона є.

Поправка 157. Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я не буду наполягати на підтвердженні поправки. До мене підійшов колега і пояснив, що це видатки на офіс

євроінтеграції. Але можете мені пояснити, чому ми робимо це в середині року? Передбачається збільшити видатки у розмірі 400 мільйонів гривень. Колеги теж наполягатимуть на підтвердженні, тому, думаю, треба пояснити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пояснення щодо поправки 157, і голосуємо.

Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Це робиться в середині року, тому що цей інститут передали під Секретаріат Кабінету Міністрів України лише в середині року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є пропозиція підтримати євроінтеграційний напрям. Поправка 157 комітетом врахована редакційно.

Ставлю на голосування поправку 157 в редакції, врахованій комітетом, для її підтвердження. Прошу підтримати, прошу голосувати.

«За» – 218.

Рішення не прийнято.

Бачу, багатьом не треба євроінтеграція.

Шановні колеги, поправку відхилено.

Наступна поправка 165. Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане Голово, мені здається, у вас є проблеми з потенціалом у залі. Я подумав би, чи варто продовжувати засідання.

Поправка 165 стосується збільшення видатків у розмірі 56 мільйонів гривень на зарплати, в даному разі працівників Міністерства закордонних справ. Причому в прямому сенсі спрямовується 12 мільйонів гривень на зарплати, 7,2 мільйона гривень – на фінансування закордонних дипломатичних установ, ще 29 мільйонів гривень – на діяльність Українського інституту. Я пропоную цю поправку не підтримувати.

Ще раз, наша логіка, сподіваюся, і всіх колег у залі, яка закладалася в цей законопроект, – знайти економію в бюджеті і спрямувати її на військові видатки. За всієї поваги, це не є військовими видатками і точно не є тим, що у нас щось змінилося в дипломатичних установах.

Отже, пропоную цю поправку поставити на голосування і не підтверджувати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ПІДЛАСА Р.А. Комітет підтримав цю поправку, тому що в нас є запит від Міністерства закордонних справ на додаткове фінансування закордонних дипломатичних установ. Думаю, ніхто не буде сперечатися з тим, що Україні потрібна безперебійна робота посольств.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 165. Прошу сконцентруватися. Вона комітетом врахована.

Ставлю на голосування поправку 165 для її підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 168. Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Дивіться, колеги, цю поправку я пропоную не ставити на голосування на відміну від інших поправок. У даному разі пропонується збільшити видатки на 9,7 мільйона гривень для Міністерства у справах ветеранів. Колеги з комітету встигли мені пояснити логіку, що прийшли ветерани і є необхідність у видатках на додаткові потреби.

У мене досить пряме запитання: чому це не передбачили в першому читанні? Законопроект був військовий і, я переконаний, ця історія точно не виникла зараз. Чому це виплило у даному разі лівою поправкою?

Ще раз, я її підтримую, не наполягаю на її голосуванні. У мене окреме зауваження до Вадима Івченка, якого згадую в негативному контексті: чому він не пояснив це заздалегідь. Але в даному випадку оце те, які поправки мають бути в цьому проекті закону.

Переходимо до наступної поправки. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одну секунду. Поправка 168. Хтось ще наполягає на її підтвердженні? Наполягає. Тому давайте я її все-таки поставлю на голосування (*Шум у залі*).

Шановні колеги, мені кажуть, що так. Для чого по 3 хвилини витратити.

Поправка 168. Вона комітетом врахована.

Ставлю на голосування поправку 168 для її підтвердження.

Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Прошу голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Наступна поправка 176. Ярослав Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Такі поправки, я вважаю, ми маємо заборонити. Нагадую, їх дуже часто робить уряд своїми «перекидками». У даному разі пропонується забрати з резервного фонду 15 мільйонів гривень на зарплати працівників Малої академії наук.

Колеги, резервний фонд державного бюджету під час повномасштабної війни мав би, напевно, витрачатися на подолання лиха, яке робить російська федерація своїми обстрілами і всіма тими терористичними актами. Замість цього кошти резервного фонду пропонується витратити на компенсації зарплат – абсолютно невійськові видатки, на кешбек, «тисячу Зеленського», і якимось

чином ми навіть зменшуємо видатки на те саме розмінування. Ну, так не повинно бути. Для цього мають бути інші видатки, які уряд приходить і погоджує з українським парламентом.

Тому я прошу поправку 176, якою пропонується забрати 15 мільйонів гривень з резервного фонду, не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

Я знаю, пане Івченко, що вас згадали в негативному контексті. Я дам вам слово.

ПІДЛАСА Р.А. Якщо бути зовсім точним, то ми не забираємо ці гроші з резервного фонду, тому що в ньому зараз немає грошей. Ми зменшуємо запропоноване збільшення резервного фонду на 18 мільйонів гривень, які передаємо Малій академії наук, із них 15 мільйонів гривень на зарплату за рахунок перерозподілу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 176. Вона комітетом врахована редакційно.

Ставлю на голосування поправку 176 в редакції, врахованій комітетом, для її підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 194.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

І, Ярослав Івановичу, завершальна поправка 205. Після цього Івченко – право на репліку, потім Геращенко – поправка 129, Разумков – поправка 14, і решта поправок Роксолана Андріївна.

Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Ви знаєте, я з великою повагою ставлюся до комітету, зокрема до його очільниці, але ми в цьому законопроекті до другого читання різко збільшуємо резервний фонд на 25,7 мільярда гривень, що, очевидно, спрямовуватиметься, в тому числі на кешбек. Моя поправка, якою пропонувалося прибрати або кешбек, або зберегти історію з розмінуванням, не була підтримана комітетом. Тому я так і захищаю резервний фонд.

Тепер остання поправка з мого переліку. Далі, думаю, колеги продовжать. Якимось дивним чином ми раптово вирішили прибрати слово «миколаївського» і залишити просто «будівництво водогону», що, звичайно, зараз дасть можливість будувати і одеський водогін.

За всієї поваги до Одеси і необхідності будувати там водогін, це не є зараз нагальною потребою, тим більше, не є військовою потребою на рівні

з Миколаєвом чи Дніпропетровською областю. Тому, я вважаю, ми не можемо це підтримувати.

Пропоную поставити поправку на голосування для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ПІДЛАСА Р.А. Комітет підтримав цю поправку, тому що Міністерство розвитку громад та території України і Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України обґрунтували потребу в будівництві одеського водогону достатньо справедливо для нас. Зал може визначитися, як вважає за потрібне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 205. Вона комітетом врахована частково.

Ставлю на голосування поправку 205 в редакції, в якій вона врахована частково. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 205.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Івановичу, дякую вам.

Репліка – Івченко, 1 хвилина. Потім Геращенко – поправка 129, Разумков – поправка 14, і далі Роксолана Андріївна.

ІВЧЕНКО В.Є. Дякую, пане Голово. Фракція «Батьківщина». Колеги, у назві законопроекту зазначено «щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони». Скажіть, будь ласка, а що тут є для Міністерства оборони? Ви знаєте, що сьогодні відбувається в Міністерстві оборони? Воно економить кошти, фактично не платить людям з ампутаціями, які перебувають на лікуванні.

А ви знаєте потребу Генерального штабу зараз, доведену до Міністерства оборони? Що ми з вами хочемо зробити? Виграти війну, і це основний пріоритет, чи, вибачте, декому підняти заробітні плати чи «шкурняки»?

Колеги, у назві йдеться про сектор безпеки і оборони. У цьому законопроекті нічого немає для Міністерства оборони. Гидко голосувати за такі пропозиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, далі.

Поправка 129. Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги, в цьому законопроекті, навпаки, забирають гроші в поранених, лікарень і таке інше. Із бюджету Києва забирають 8 мільярдів гривень не для військових, навпаки, це зменшить допомогу

військовим госпіталям, допомогу на реабілітацію, внутрішньо переміщеним особам, про яких ви сьогодні волали з трибуни. Я не знаю, як за це можуть голосувати київські мажоритарники.

Якщо ви проголосуєте за ці зміни до державного бюджету, додасте не військовим, а чиновникам Рахункової палати, зарплати яких сягатимуть 450 тисяч гривень на місяць. Ну, це просто ганьба!

Далі. Ви забираєте гроші з гуманітарного сільськогосподарського розмінування. Тобто фермери працюватимуть на замінованих полях, а ви в цей час збільшуєте зарплати чиновників Рахункової палати. Ви розумієте, що робите?

Тому я прошу вас не голосувати за ці зміни до бюджету. Тут, дійсно, немає жодного слова про армію. Давайте згадаємо, що два тижні тому ми разом з вами, конституційною більшістю, в тому числі і наша фракція, додали армії гроші. Давайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 129.

Ви не наполягаєте на голосуванні? Ніхто більше не наполягає на її підтвердженні? Дякую. Тоді знімаємо.

Шановні колеги, завершальна поправка 14. Будь ласка, Разумков, і потім – Роксолана Андріївна.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, у назві законопроекту написано «щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони та вирішення першочергових питань». Ключовим, «першочерговим» питанням сектору безпеки і оборони є підвищення зарплат працівників Рахункової палати.

Поправка 14 – це для уряду першочергові видатки. Це не на зарплати вчителям, не на підвищення пенсій, стипендій, не для наших захисників, а для працівників Рахункової палати. На якому фронті вони воюють, що мають отримувати збільшену зарплату? Що вони такого зробили для сектору безпеки і оборони, окрім того, що смокчуть гроші з державного бюджету?

Я не буду займати ваш час, прошу не підтримувати цю поправку, проголосувати червоною кнопкою і продемонструвати, куди дійсно мають спрямовуватися кошти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 14.

ПІДЛАСА Р.А. Комітет підтримав поправку 14 як таку, що не потребує додаткових видатків з державного бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 14. Вона комітетом врахована.

Ставлю на голосування поправку 14 для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 128.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

З процедури – Дмитро Олександрович Разумков, потім – Роксолана Андріївна. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, я правильно розумію, що зараз розглядатимуться поправки, на підтвердженні яких наполягає Роксолана Андріївна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

РАЗУМКОВ Д.О. Тоді я просто просив би, щоб вона розповідала, про що поправки, щоб ніхто не помилився під час голосування за ту чи іншу поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, це може бути побажання і рекомендація, а Роксолана Андріївна сама визначить...

РАЗУМКОВ Д.О. Роксолано Андріївно, будь ласка, кажіть, про що поправка, щоб ми розуміли, тому що не у всіх перед очима є таблиця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Роксолано Андріївно, ваші поправки.

ПІДЛАСА Р.А. Це не мої поправки, це поправки народних депутатів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ви їх будете ставити, так? Я перепрошую.

ПІДЛАСА Р.А. ...які я пропоную поставити на підтвердження, про що офіційно направила лист Голові Верховної Ради України. Я розіслала зміст поправок усім народним депутатам, які мене запитували про це.

Хочу використати 45 секунд свого виступу для того, щоб попросити народних депутатів підтримати законопроект у цілому. Якщо не проголосуємо за законопроект у цілому, втратимо ті важливі, хороші норми, які там закладені. Зокрема, 4,6 мільярда гривень – на харчування учнів початкових класів, 3,2 мільярда гривень – на закупівлю лікарських засобів для лікування коштом держави пацієнтів з рідкісними захворюваннями, 1,2 мільярда гривень – на підтримку ветеранів, 2,8 мільярда гривень – на розвиток українського виробництва у сфері *Defense Tech*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одну секундочку. Роксолано Андріївно, ви зараз всі поправки об'єднали, чи будете по одній?

ПІДЛАСА Р.А. Усі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі. Тобто ви звернулися з закликом (*Шум у залі*).

Що? Вона сама обирає, скільки хвилин їй говорити. Я зараз поставлю ці поправки... (*Шум у залі*). Що, ні?

Разумков. Будь ласка. Що у вас з процедури?

РАЗУМКОВ Д.О. Роксолано Андріївно!

Шановні колеги, дайте я договорю.

Роксолано Андріївно, ви правильно сказали, є різні поправки. Якщо зараз ви будете просто називати номер, є велика вірогідність, що ви провалите всі. Тому в якості рекомендації я звертаюся до колег і до вас з проханням говорити хоча б коротко, про що поправка. Ви сказали про харчування в школі. Важлива поправка, впевнений, парламент її підтримає. Є інші питання, які важливі для держави. Якщо вони просто підуть скопом, ви провалите їх всі, що буде негативно для нашої держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дякую.

Роксолано Андріївно, те, що ви сказали, стосується поправки 36?

ПІДЛАСА Р.А. Ні. Я скажу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді давайте... (*Шум у залі*). Що ні? Людина говорить і обґрунтовує поправку.

Поправка 36. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, я прошу вас підтвердити поправку 36, якою відміняється пропозиція уряду зняти 2 мільярди гривень з розмінування. Тобто, якщо ми зараз підтвердимо цю поправку, 2 мільярди гривень залишаться на розмінування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 36. Вона комітетом врахована. Позицію і сутність ви почули.

Ставлю на голосування поправку 36 для її підтвердження. Прошу голосувати. Залиште гроші на розмінування, як сказала колега.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Хто з процедури? Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, звертаюся до вас з проханням попросити доповідачку, оскільки це важливі питання, чітко, без маніпуляцій, повністю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я перепрошую.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дозвольте, я завершу. Повністю озвучувати, про що поправка, тому що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна наступного разу я вам це адресуватиму, коли ви сюди будете виходити...

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. А чому ви на мене кричите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... і постійно говорите, що у вас в *Telegram*-каналах робиться. Ні, вона говорить те, що вважає за потрібне. Я не буду рецензувати.

Поправка 55. Будь ласка (*Шум у залі*).

Має до себе. Потім скажете, коли вийдете сюди з плачами різними. Дістали вже всі!

Поправка 55. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, давайте сконцентруємося все-таки на роботі, а не на емоціях.

Поправкою 55 пропонується використати вільні залишки коштів місцевих бюджетів, які утворилися на кінець 2024 року, на придбання житла для внутрішньо переміщених осіб або надання кредитів таким особам для придбання житла.

Я прошу вас підтвердити цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 55. Вона комітетом врахована. Народна депутатка Підласа просить поставити це рішення комітету на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 55 для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Поправка 63. Будь ласка, Роксолано Андріївно, коротко.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка 63 дуже важлива. Пропонується зберегти повноваження Верховної Ради України. До першого читання урядом було

запропоновано передавати гроші з невійськових сфер на сектор безпеки і оборони без внесення змін до закону про Державний бюджет України. Ми виключаємо таку пропозицію, подану до першого читання законопроекту.

Прошу підтвердити врахування цієї поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 63. Вона комітетом врахована.

Ставлю на голосування поправку 63 для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Поправка 97. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Поправкою 97 пропонується реструктуризувати податковий борг акціонерного товариства «Державна продовольчо-зернова корпорація України» перед державою для того, щоб у держави не виникла необхідність у виплаті боргу ДПЗКУ уряду Китайської Народної Республіки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 97. Вона комітетом врахована.

Ставлю на голосування поправку 97 для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 201.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Поправка 185. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка 185. Пропонується збільшити видатки на 20 мільйонів гривень на закупівлю лікарських засобів для лікування пацієнтів з ахондроплазією та м'язовою дистрофією Дюшена.

Прошу підтвердити цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 185. Вона комітетом врахована.

Ставлю на голосування поправку 185 для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Наступна із врахованих поправка 1252. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка 1252. Пропонується збільшити видатки на грошове забезпечення військовослужбовців, які працюють у Держспецзв'язку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 1252 комітетом врахована. Ви зрозуміли, про що вона.

Ставлю на голосування поправку 1252 для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 207.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 1257. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка 1257. Тут пропонується замінити слова у назві субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію «ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою» словами «закладів освіти з посиленою військово-фізичною підготовкою».

Прошу її підтвердити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 1257. Вам пояснили, про що вона.

Ставлю на голосування поправку 1257 для її підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, поправка 1339 комітетом врахована. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Колеги, поправка 1339 дуже важлива, тому що пропонується технічно виключити із цього проекту закону попередні норми оборонних змін до бюджету. Вона обов'язково має залишитися, інакше нам доведеться переголосовувати цей законопроект.

Я багато до кого зверталася з проханням залишити поправку 1339, тому що вона є опорною конструкцією в цьому проекті закону. Суть її в тому, що нею технічно виключаються із цього законопроекту норми попереднього закону про зміни до Державного бюджету України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 1339. Вона комітетом врахована. Аргументацію ви почули.

Ставлю на голосування поправку 1339 для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 1340. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Поправкою 1340 пропонується зменшити видатки на Міністерство цифрової трансформації на 2 мільярди гривень на прохання міністра

цифрової трансформації, оскільки він вважає, що ці гроші не зможуть бути використані до кінця року, і хоче спрямувати їх на потреби оборони.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 1340. Вона комітетом врахована.

Ставлю на голосування поправку 1340 для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Далі. Секундочку (*Шум у залі*). Ні-ні, у нас ще є поправки. Я йду по поправках (*Шум у залі*). Ще раз кажу, будь ласка, не рецензуйте інших депутатів, вони говорять те, що вважають за потрібне.

Поправка 42 врахована редакційно. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Поправкою 42 пропонується використовувати кошти фонду ліквідації наслідків збройної агресії на завершення тих проектів, які були початі в попередніх бюджетних періодах, а також на відновлення інфраструктури житлово-комунального господарства, яке постраждало від російських обстрілів або воєнних дій.

Прошу підтвердити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 42 врахована редакційно.

Ставлю на голосування поправку 42 в редакції, врахованій комітетом, для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 189.

Рішення не прийнято.

Наступна врахована редакційно поправка 180. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка 180. Пропонується спрямувати 96 мільйонів гривень на закупівлю ліків для хворих на серцеву та легеневу недостатність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 180. Вона комітетом врахована редакційно.

Ставлю на голосування поправку 180 в редакції, врахованій комітетом, для її підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Поправка залишається в редакції, врахованій комітетом.

Наступна поправка 190. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка 190. Пропонується спрямувати 160 мільйонів гривень на оздоровлення дітей військовослужбовців, внутрішньо переміщених осіб, учасників бойових дій та ветеранів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 190. Вона комітетом врахована редакційно.

Ставлю на голосування поправку 190 в редакції, врахованій комітетом, для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, залишилося дві поправки, і потім голосуємо.

Поправка 207. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка 207. Пропонується передбачити 1 мільярд гривень на компенсацію за оренду житла для внутрішньо переміщених осіб, на будівництво нового житла та реконструкцію приміщень для проживання таких осіб. Це поправка міжфракційного депутатського об'єднання, яке підтримує внутрішньо переміщених осіб.

Прошу підтвердити цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 207. Вона комітетом врахована редакційно.

Ставлю на голосування поправку 207 в редакції, врахованій комітетом, для її підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Поправка залишається в редакції, врахованій комітетом.

І поправка 210. Будь ласка, Роксолано Андріївно, і голосуємо. Потім я надам слово з процедури.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка 210. Пропонується збільшити видатки у розмірі 70 мільйонів гривень на закупівлю лікарських засобів для забезпечення надання медичної допомоги військовослужбовцям у лікарні «Феофанія», а також передбачити для Мінсоцполітики 40 мільйонів гривень для забезпечення захисту прав та інтересів держави під час врегулювання спорів з питань соціального захисту населення в судах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 210. Вона комітетом врахована редакційно.

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 210 в редакції, врахованій комітетом, для її підтвердження. Прошу підтримати, шановні колеги, це для військовослужбовців.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, зараз я поставлю на голосування законопроект, потім надам слово з процедури.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони та вирішення першочергових питань» ([№ 13439-3](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Дякую, шановні колеги.

Олександр Сергійовичу, я передаю вам право на ведення пленарного засідання.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, у вас було з процедури? Будь ласка, якщо вам ще актуально.

ГЕРАСИМОВ А.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановний Руслане Олексійовичу, я звертаюся зараз до вас, тому що під час виступу народного депутата Іванни Климпуш-Цинцадзе ви підвищили на неї голос.

Руслане Олексійовичу, я прошу вас вибачитися перед нею, тому що це неприпустимо в українському парламенті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Устінова – з процедури. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., *член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Колеги, я прошу спікера, на даний момент, віцеспікера поставити на голосування пропозицію про надання доручення регламентному комітету провести зараз засідання. Для цього потрібно 150 голосів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви маєте на увазі, провести засідання комітету під час пленарного засідання?

УСТІНОВА О.Ю. Це можна зробити під час засідання, якщо 150 депутатів за це проголосують.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, секундочку.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Мотовиловець! Андрій Мотовиловець!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Мотовиловець, можна вас на секундочку? (*Шум у залі*). Герасимов – з процедури.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, я хочу звернутися до вас – от почуйте зараз. Шановні українці! Під час розгляду поправок до проекту бюджету з трибуни Верховної Ради України від голови бюджетного комітету лунала неправда.

Я вам просто зачитаю поправку 36 для розуміння про що йдеться: «Частину другу статті 37 доповнити словами «заходи із посилення інституційної спроможності для підготовки публічних інвестиційних проектів та проектів державно-приватного партнерства, а також виконання зобов'язань за міжнародними угодами». Де тут розмінування? І це ми наводимо приклад, який потім був повторений, звучала брехня і щодо інших поправок.

Ми будемо подавати проект постанови про анулювання цього голосування, тому що депутати були введені в оману і не знали, за що реально голосують.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Підласа, будете реагувати реплікою? Ні. Добре.

Тоді ставлю на голосування пропозицію Олександри Устінової, яку вона озвучила, про надання згоди на проведення засідання Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України під час пленарного засідання Верховної Ради України. Треба 150 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 143.

Рішення не прийнято.

Шановні народні депутати, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено (*Шум у залі*). Я поінформую вас. Дякую всім за плідну роботу.

Зараз оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

В єдності наша сила! Слава Україні!